

Resum de l'estudi:

LES RELACIONS DELS CENTRES EDUCATIUS DEL DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ DE BARCELONA AMB ELS CENTRES I ENTITATS DEL SEU ENTORN PROPER

Març 2025

**UNIVERSITAT
ROVIRA i VIRGILI**

Amb la col·laboració:

**Servei Educatiu
Horta-Guinardó**
Centre de Recursos
Pedagògics

Consorci d'Educació
de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

Aquest document és un resum actualitzat de l'estudi “Les relacions dels centres educatius d'Horta-Guinardó de Barcelona amb els centres i entitats del seu entorn proper”, finalitzat al setembre del 2024 com a treball final del Màster en Innovació en la Intervenció Social i Educativa de la Universitat Rovira i Virgili. En el procés de l'estudi hi ha col·laborat el CRP i la tècnica de gestió territorial del Servei Educatiu d'Horta-Guinardó.

El resum s'ha creat intentant seguir el principi de democràcia lectora, que afirma que tothom ha de poder llegir i entendre la informació per participar activament en la societat, adaptant els textos, tant en el seu llenguatge com en el format en què es presenten.

Autor: Oriol Peris Baldrich

Data de publicació: Març 2025

Document complet: <https://hdl.handle.net/20.500.11797/TFM1803>

Les relacions dels centres educatius del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona amb els centres i entitats del seu entorn proper

ÍNDEX:

PRESENTACIÓ

Tema de l'estudi i objectius	1
La importància d'establir relacions amb l'entorn	2
El districte d'Horta-Guinardó	3
La composició urbanística, social i econòmica d'Horta-Guinardó	4
Els equipaments públics i els centres educatius d'Horta-Guinardó	5
El teixit associatiu d'Horta-Guinardó	6

PARTICIPACIÓ DELS CENTRES EDUCATIUS EN L'ESTUDI

Segons la titularitat i la tipologia de centre educatiu	7
Segons el tipus d'ensenyament i el barri dels centres educatius	8
Participació en els barris amb major concentració de centres educatius	9
Apunt sobre l'anàlisi de dades entre els diferents barris del districte	10
	11

EXPOSICIÓ I ANÀLISI DELS RESULTATS DE L'ESTUDI

Sobre les activitats que desenvolupen els centres i entitats amb l'entorn proper	12
Estratègies desenvolupades pels centres educatius per relacionar-se amb l'entorn proper	13
Beneficis de desenvolupar aquestes activitats amb l'entorn proper	22
Valoracions dels centres educatius	24
	25

CONCLUSIONS DE L'ESTUDI

Oportunitats de desenvolupar l'estudi	26
	27

BIBLIOGRAFIA PRINCIPAL

Agraïments	28
	29

Presentació

L'educació com a procés relacional i espai sistèmic és necessari que estigui vinculat amb el món real, amb el context el qual es troba.

Així doncs, perquè qualsevol proposta innovadora dins l'àmbit educatiu tingui un impacte real ha de considerar si vol integrar-se dins la vida quotidiana dels ciutadans el seu entorn proper ja que és l'espai a on es desenvolupen les nostres vides.

De què tracta aquest estudi?

L'estudi analitza les relacions que estableixen els centres educatius d'educació especial, infantil, primària i secundària del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona amb els centres i entitats del seu entorn proper.

Per què s'ha fet aquest estudi?

Per les evidències de la necessitat d'establir relacions entre els centres educatius i el seu entorn, per aquesta pràctica que utilitzen un bon nombre de centres educatius per millorar les seves oportunitats i per la tendència que tenen les organitzacions i les administracions de treballar en aquest sentit.

Quins han estat els objectius de l'estudi?

L'objectiu principal ha estat identificar i descriure les relacions establertes al llarg del curs escolar entre els centres educatius d'educació especial, infantil, primària i secundària del districte d'Horta-Guinardó amb els centres i entitats del seu entorn proper.

Com a objectius específics s'hi han identificat les estratègies desenvolupades per tal d'establir aquestes relacions i els beneficis resultants.

La importància d'establir relacions amb l'entorn

Establir relacions entre els centres educatius i el seu entorn respon tant a necessitats pedagògiques com socials assegurant així una coherència entre el centre educatiu i el seu entorn. Aquestes connexions són fonamentals perquè els centres educatius compleixin amb les seves funcions socials i educatives en una societat en constant canvi.

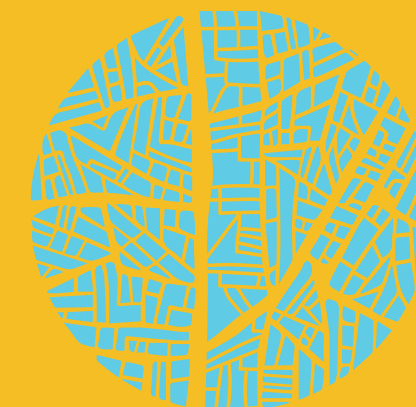
1 COM A NECESSITATS PEDAGÒGIQUES destaquen la importància d'integrar l'educació amb la societat per garantir una formació completa a la ciutadania i millorar el procés educatiu a través de la seva cultura local permetent incorporar l'entorn al currículum, facilitant la connexió entre coneixements i realitat. Això enriqueix l'aprenentatge, reforçant la identitat cultural i oferint experiències més significatives i aplicables.

A més, la connexió amb l'entorn ajuda als infants a desenvolupar competències socials i emocionals com la gestió d'emocions, el treball en equip, la resolució de conflictes i la comunicació.

2 COM A NECESSITATS SOCIALS, davant l'alta mobilitat de la població, els centres educatius han de mantenir una connexió amb l'entorn per adaptar-se a la diversitat i promoure una convivència harmònica, assegurant una coherència entre el què passa dins i fora del centre educatiu. És essencial comprendre la complexitat social i ajustar-se a les necessitats canviants de la comunitat.

Amb l'augment de l'individualisme, a més a més, establir relacions amb l'entorn ajuda a enfortir el sentiment de comunitat, fomentar la col·laboració i afavorir la integració i la cohesió social.

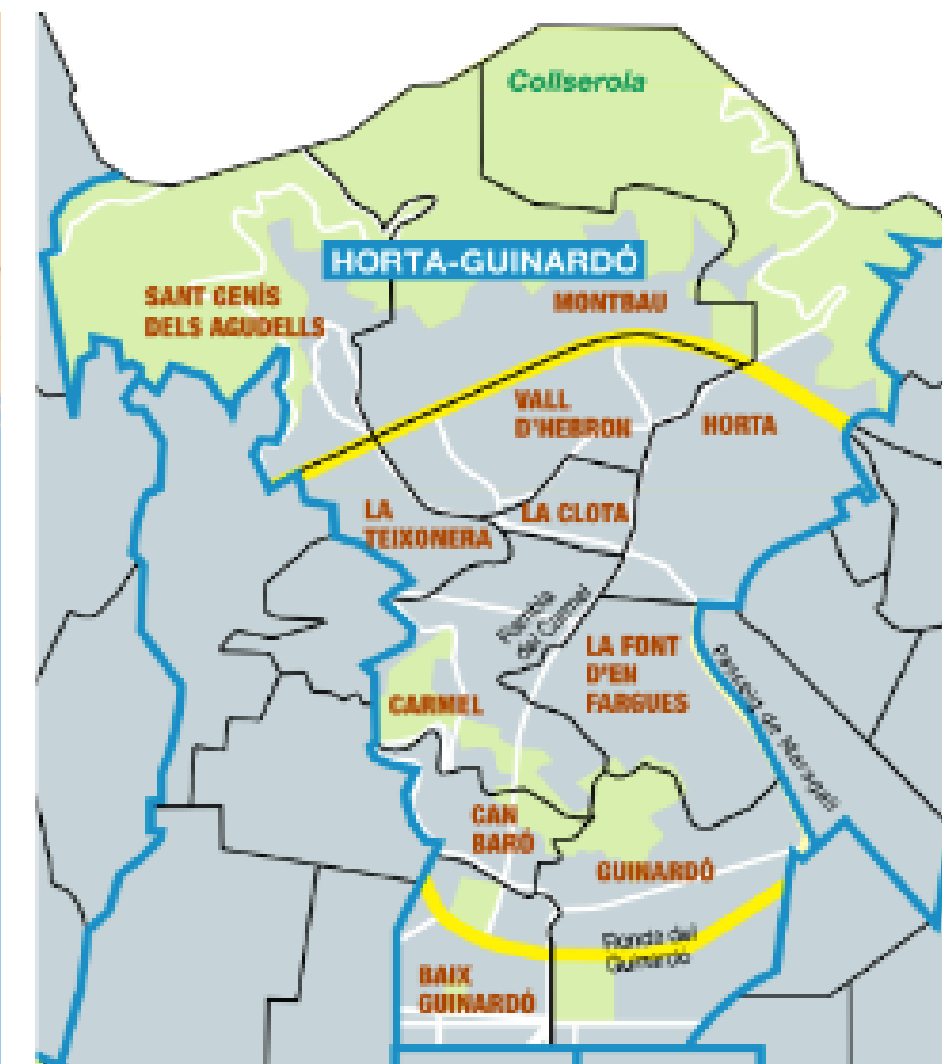
El districte d'Horta-Guinardó

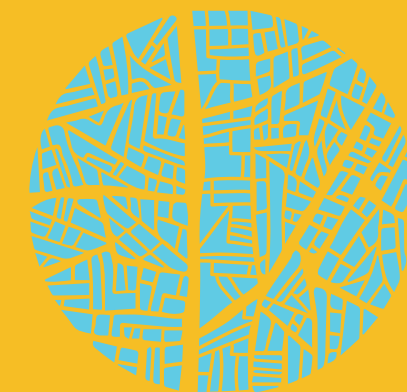
Els districte d'Horta-Guinardó i els seus 11 barris

Horta-Guinardó, situat al nord-est de la ciutat de Barcelona, és el tercer districte més extens de la ciutat. La major part del seu territori va començar a urbanitzar-se a partir dels anys cinquanta, després d'haver estat ocupat majoritàriament per terres de masies, moltes d'elles dedicades a l'agricultura.

Al nord del districte, sota Collserola, es troben els barris de Sant Genís dels Agudells, Montbau, la Vall d'Hebron, la Clota, Horta, la Teixonera, el Carmel i la Font d'en Fargues. **Al sud del districte, per sota del Carmel i del turó de la Rovira,** es troben els altres tres barris que el conformen: Can Baró, el Guinardó i el Baix Guinardó.

El districte d'Horta-Guinardó

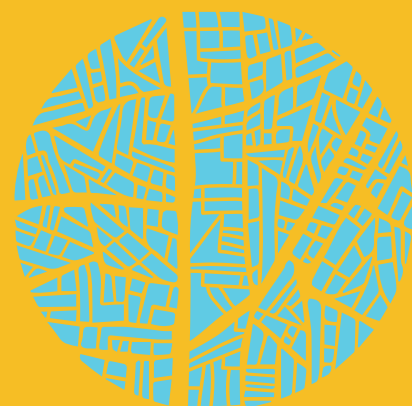
◆ **La composició social i urbanística del districte d'Horta-Guinardó és diversa**, amb barris força desvinculats entre si, cadascun amb la seva pròpia identitat. Com a grans zones de lleure destaquen el Parc de Collserola, el dels Tres Turons, el del Laberint d'Horta i el de l'àrea olímpica de la Vall d'Hebron.

◆ **Horta-Guinardó representa el 10,5% de la població de la ciutat** amb 172.109 habitants. La franja d'edat de 0 als 16 anys, que coincideix amb la població de l'estudi, representa un 12,7% de la població del districte amb 21.858 habitants.

◆ **L'activitat econòmica d'Horta-Guinardó es basa principalment en el comerç, la sanitat i l'ensenyament.** Només el 23,5% dels residents hi treballa. **La renda** per càpita és inferior a la mitjana de la ciutat, amb diferències entre barris: la Font d'en Fargues i la Vall d'Hebron tenen les rendes més altes, mentre que el Carmel i la Teixonera presenten les més baixes.

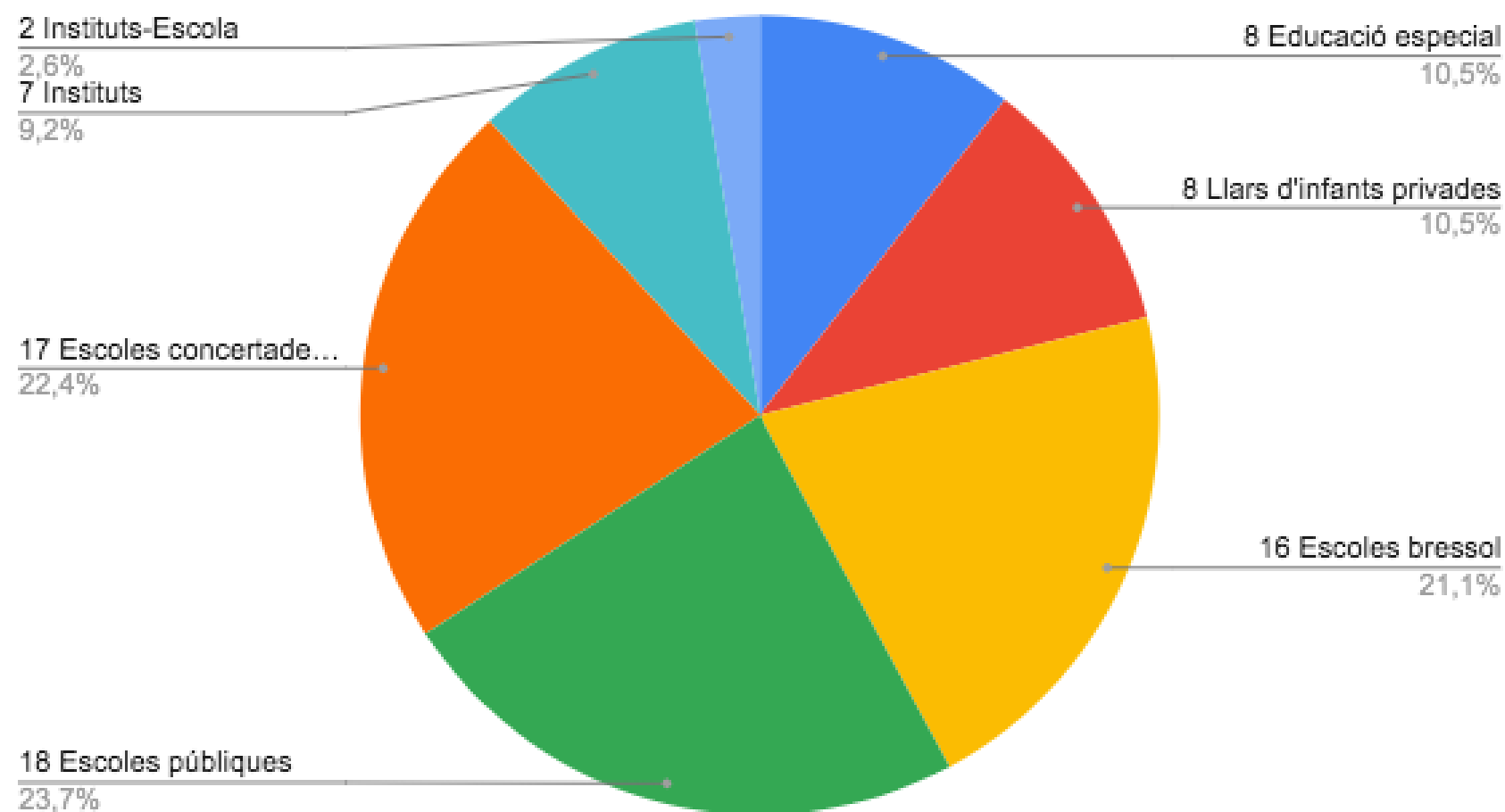
El districte d'Horta-Guinardó

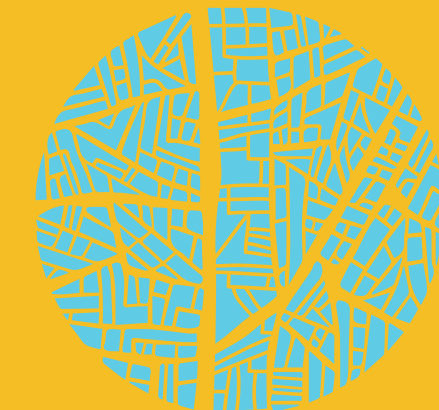
Horta-Guinardó disposa d'una gran varietat d'equipaments públics, amb aproximadament 80 instal·lacions, incloent-hi biblioteques, casals de barri i de gent gran, centres cívics i de serveis socials, centres educatius i esportius públics, centres d'atenció primària, espais i casals de joves, i museus. **De centres educatius, indiferentment de la seva titularitat, en té un total de 92, dels quals 76 són d'educació especial, infantil, primària i secundària.**

Centres educatius d'educació especial, infantil, primària i secundària

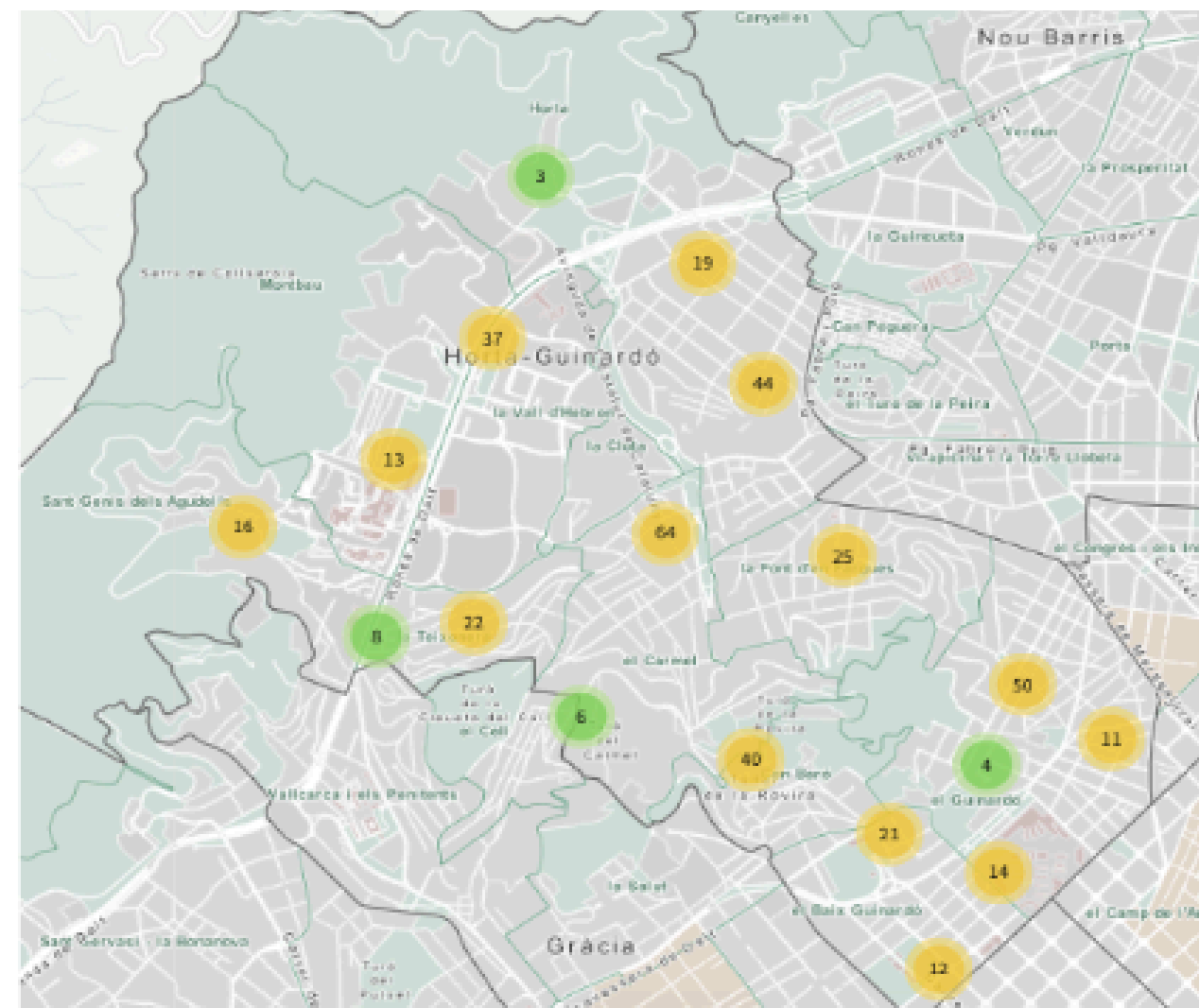
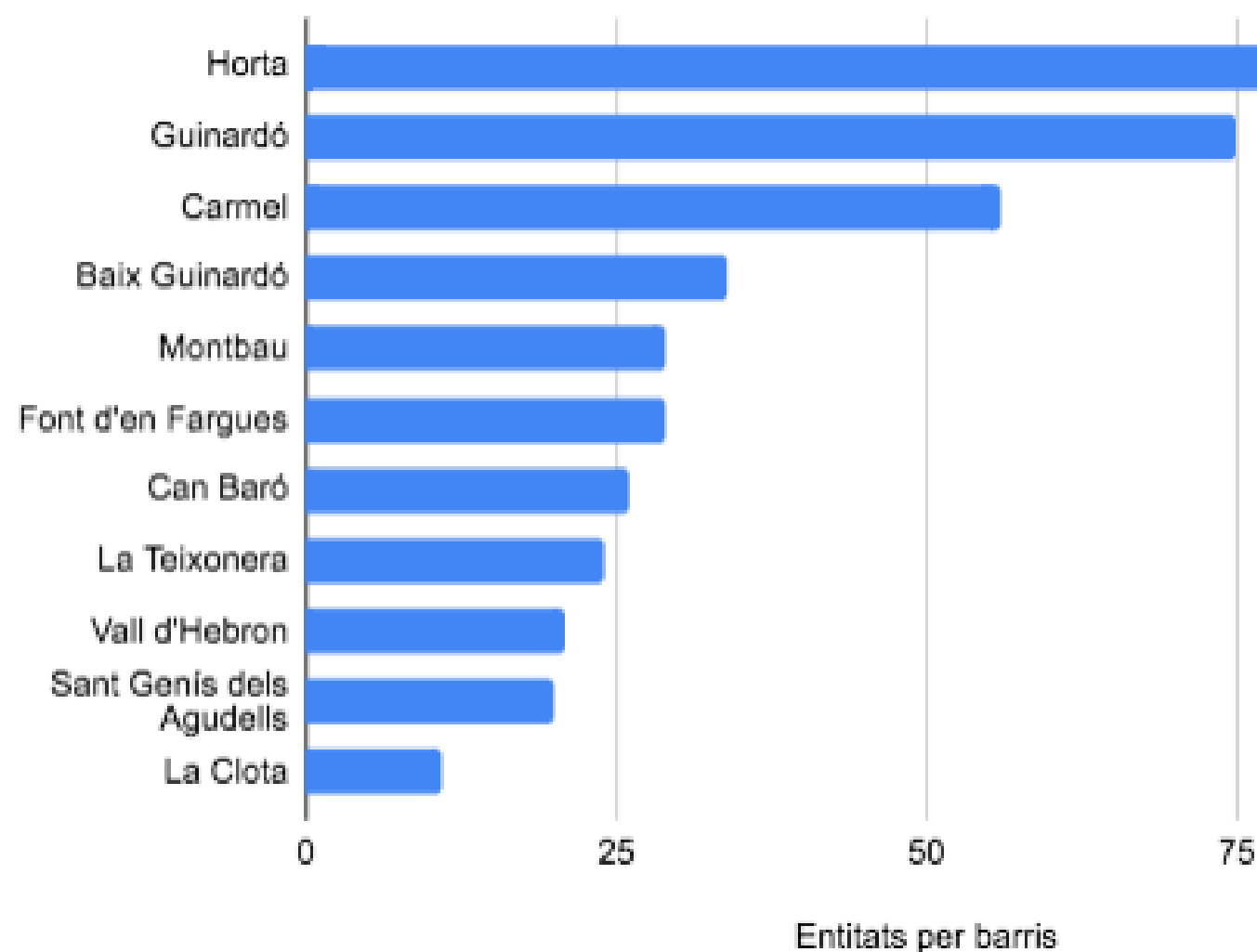

El districte d'Horta-Guinardó

El districte té un teixit associatiu dinàmic, amb entitats veteranes i organitzacions recents que reflecteixen la seva vitalitat. Un 26% són entitats culturals, un 24% són d'educació i formació i un 15% són esportives.

Actualment hi ha aproximadament un total d'unes 409 entitats; el què representen 5,3 entitats per centre educatiu (d'educació especial, infantil, primària i secundària). Els barris de la Teixonera (24 entitats/centre educatiu) i Can Baró (13 entitats/centre educatiu) són els barris amb una proporció més alta d'entitats per centre educatiu.

Participació dels centres educatius en l'estudi

Les dades recollides en l'estudi són força semblants al percentatge real de les característiques dels centres educatius en relació a la titularitat, a la tipologia de centre, al tipus d'ensenyament i segons el barri on estan situats.

Això fa que els resultats de l'estudi augmentin la seva validesa.

Quina ha estat la població de l'estudi?

Els centres educatius d'educació especial, infantil, primària i secundària del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona amb una edat escolar que va dels 0 als 16 anys.

Quants centres han participat en l'estudi?

Dels 76 centres educatius d'aquestes característiques existents al districte han participat un total de **31 centres educatius, que representa un total de 12.144 alumnes.**

Quin ha estat el precentatge de participació?

La **participació** en l'estudi dels centres educatius ha estat d'un **40,8%**. Això representa un 64,9% de la població escolar de 0 a 16 anys d'aquest tipus de centres educatius del districte.

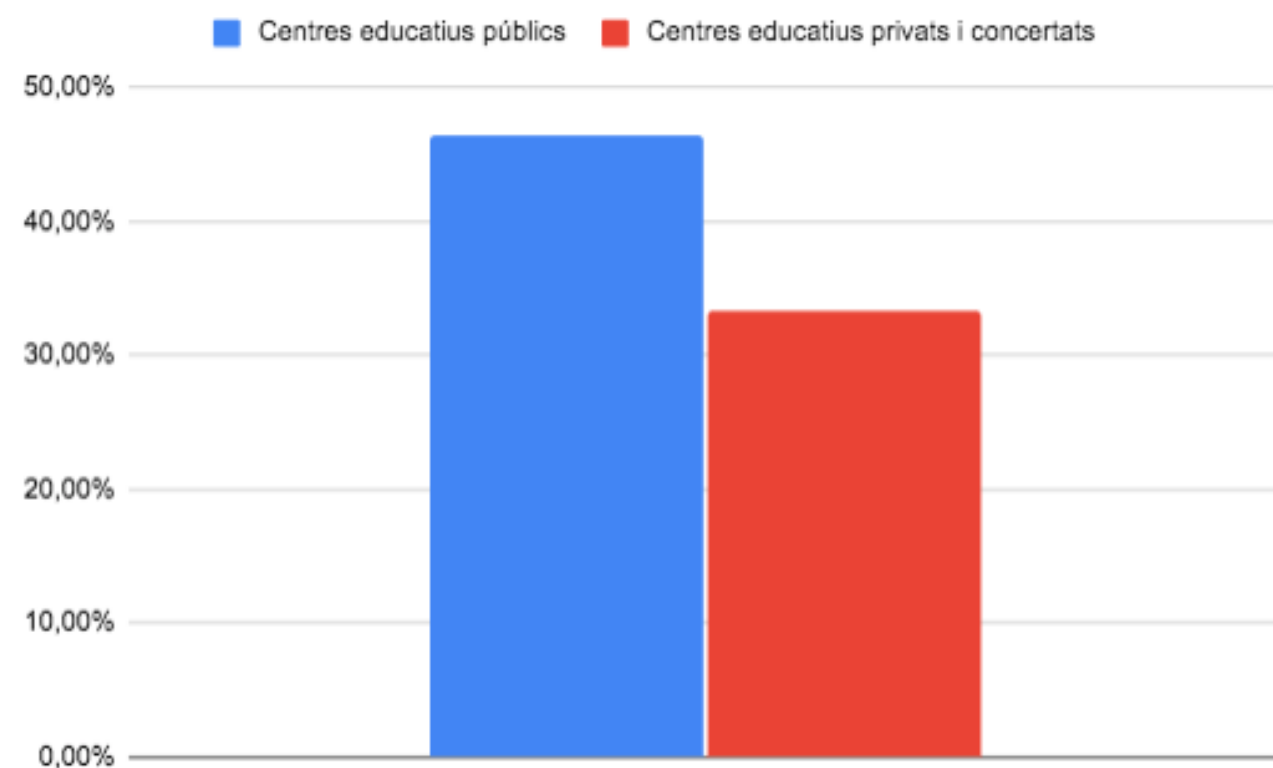

Participació dels centres educatius en l'estudi

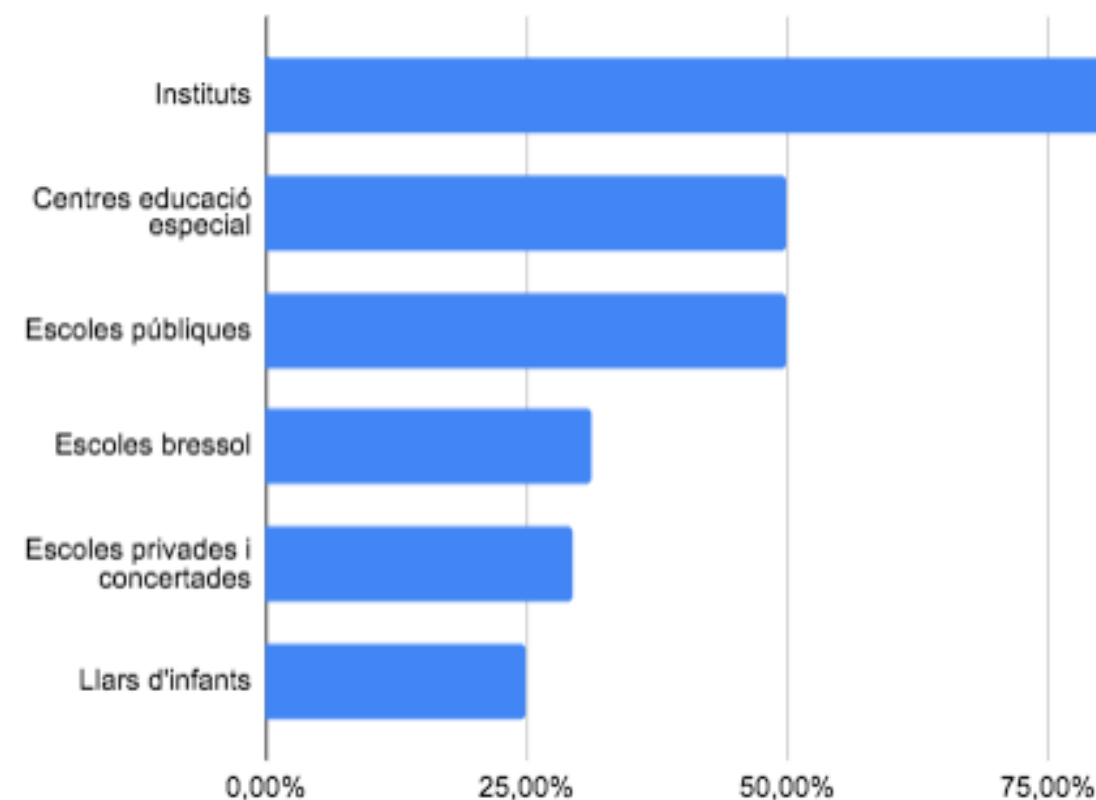
SEGONS LA TITULARITAT DEL CENTRE EDUCATIU

Han participat en l'estudi un 46,5% dels centres públics i un 33,3% dels centres privats i concertats. La participació ha estat lleugerament superior per part dels centres públics en comparació amb els privats i concertats.

SEGONS LA TIPOLOGIA DEL CENTRE EDUCATIU

La participació ha estat més alta als instituts (85,7%), seguida dels centres d'educació especial i de les escoles públiques (50%). Les escoles bressol (31,3%), les escoles privades i concertades (29,4%) i les llars d'infants privades (25%) han tingut menys participació.

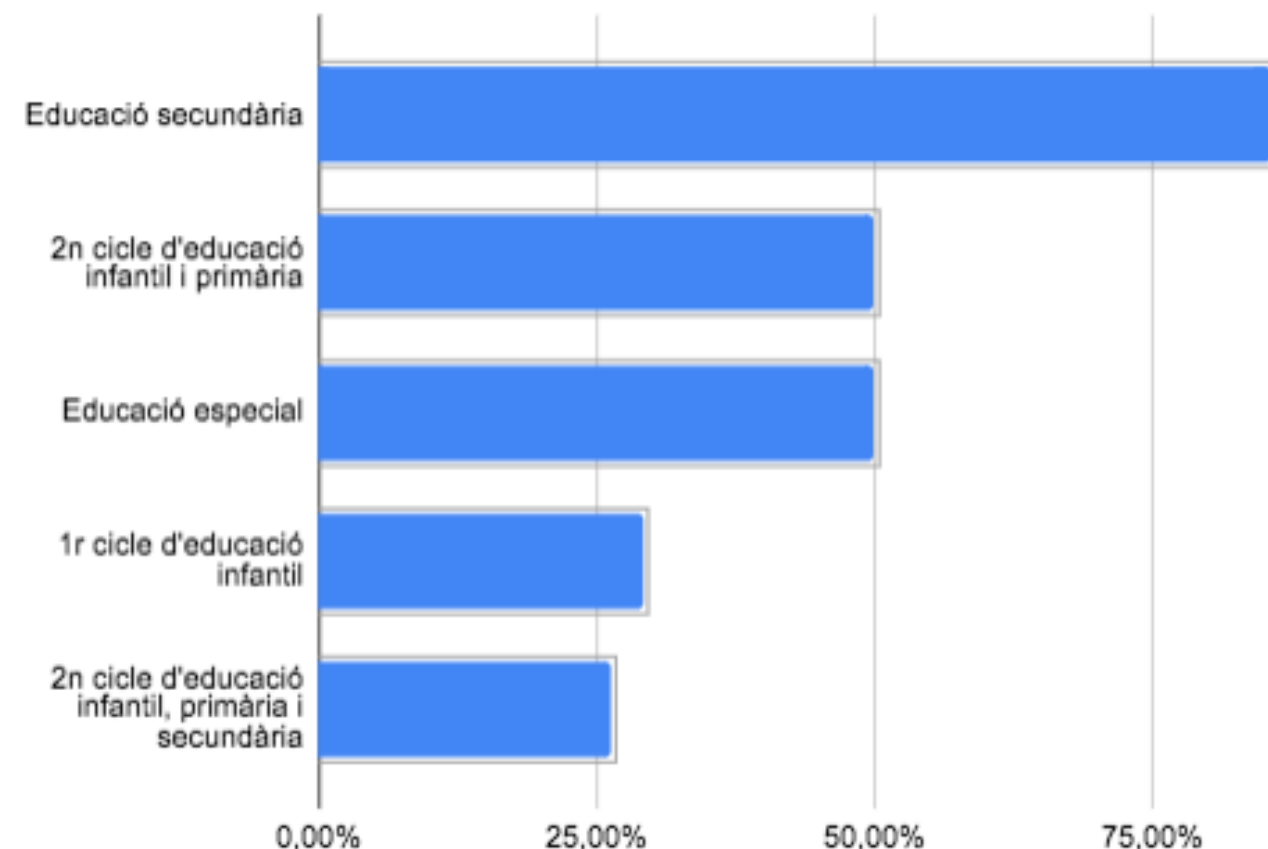

Participació dels centres educatius en l'estudi

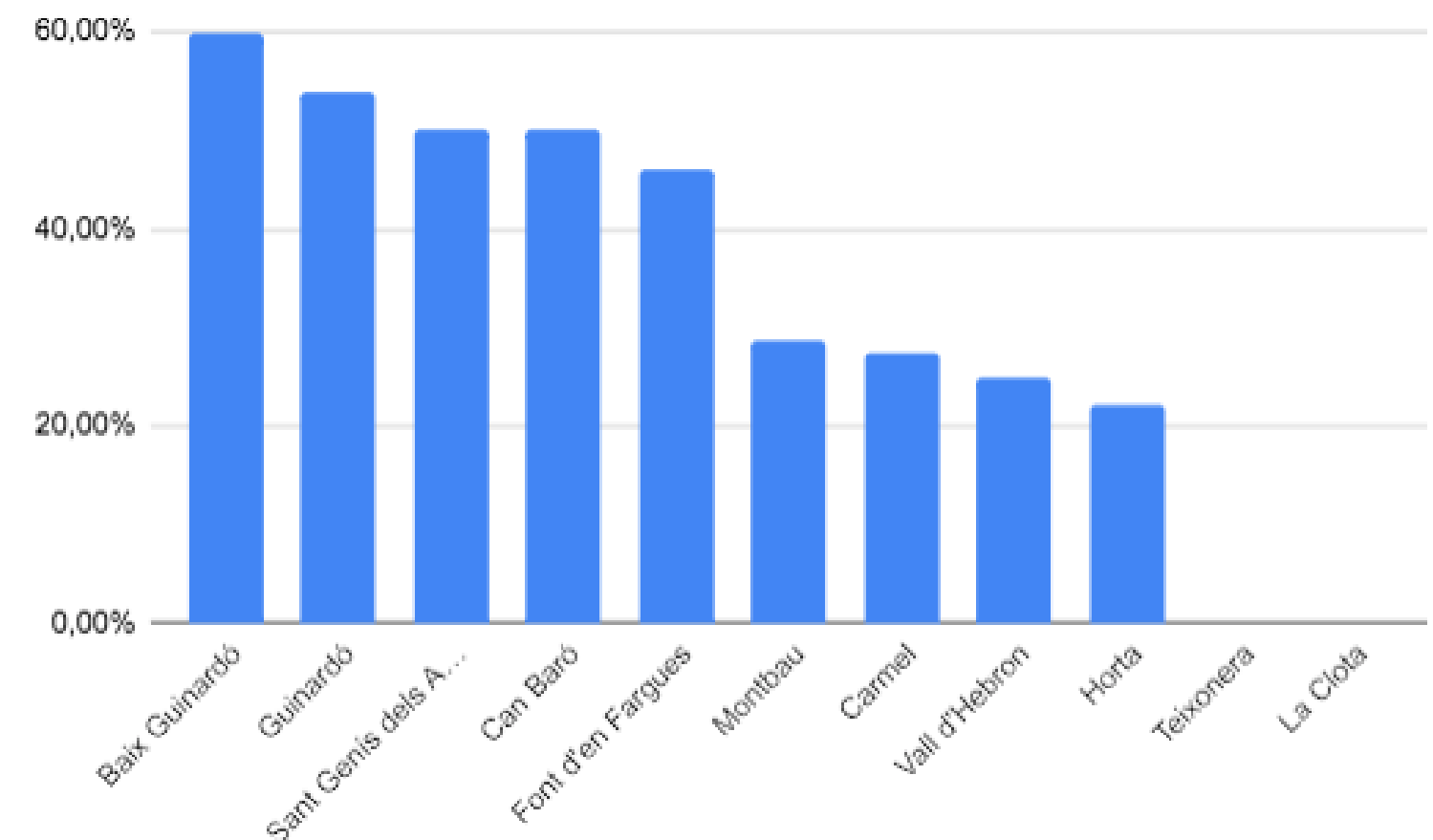
SEGONS EL TIPUS D'ENSENYAMENT DEL CENTRE EDUCATIU

La participació ha estat del 85,7% als centres de secundària, del 50% als d'educació especial i als que imparteixen conjuntament el 2n cicle d'educació infantil i primària. Als del 1r cicle d'educació infantil, ha estat del 29,2%, i als centres que imparteixen conjuntament infantil, primària i secundària, ha estat del 26,3%.

SEGONS EL BARRI DEL CENTRE EDUCATIU

Els barris amb més participació han estat el Baix Guinardó (60%), el Guinardó (53,8%) i Sant Genís dels Agudells i Can Baró (50%). La Font d'en Fargues ha registrat un 46%, Montbau un 28,6% i el Carmel un 27,3%. La Vall d'Hebron (25%) i Horta (22,2%) han tingut menys participació. A la Teixonera, el centre existent no ha pogut participar. El barri de la Clota no té cap centre educatiu.

Participació dels centres educatius en l'estudi

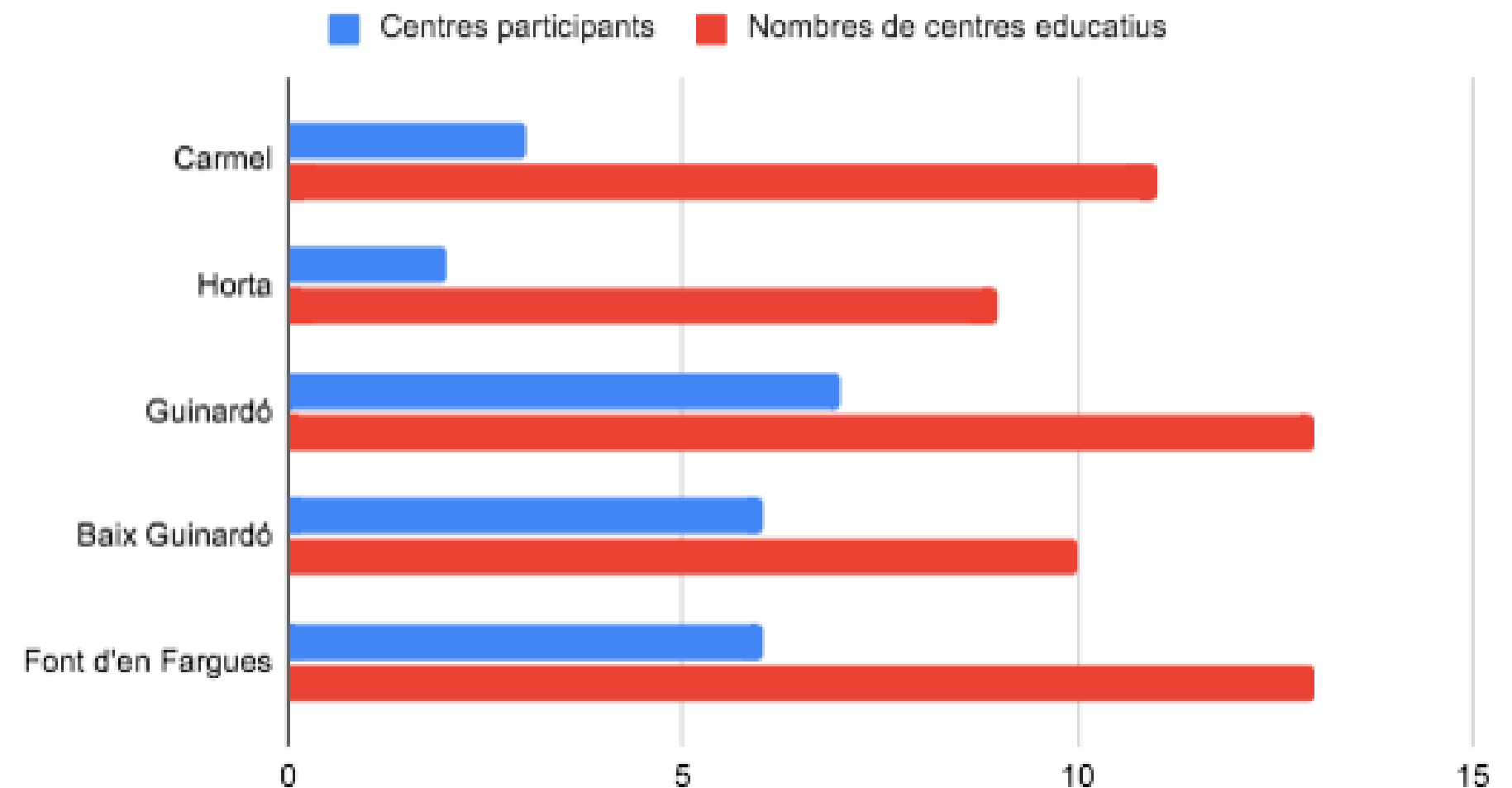

PARTICIPACIÓ EN ELS BARRIS AMB MAJOR CONCENTRACIÓ DE CENTRES EDUCATIUS

◆ Els barris amb més centres educatius, com el Guinardó (13), la Font d'en Fargues (13), el Carmel (11), el Baix Guinardó (10) i Horta (9), **presenten diferències en la participació.**

◆ Els barris del Carmel i Horta tenen una participació baixa en comparació amb altres barris amb un nombre similar de centres educatius. Mentre que al Carmel la participació és de 3 sobre 11 i a Horta és de 2 sobre 9, barris com el Guinardó, el Baix Guinardó i la Font d'en Fargues tenen una participació més alta, amb respectivament 7 sobre 13, 6 sobre 10 i 6 sobre 13.

◆ Aquest fenomen podria ser causat per factors com les dinàmiques internes dels centres, la disponibilitat, el grau d'implicació de la comunitat educativa o la difusió i l'interés de l'estudi. **Podria ser útil saber les causes de la participació per fomentar una implicació més equitativa.**

Participació dels centres educatius en l'estudi

APUNT SOBRE L'ANÀLISI DE DADES ENTRE ELS DIFERENTS BARRIS DEL DISTRICTE

La comparació sòlida de les dades de l'estudi entre els diferents barris i l'obtenció de conclusions específiques resulta complicada principalment per dos motius que poden afectar la validesa d'aquestes dades.

1

Primer, la distribució desigual de centres educatius en el districte fa que alguns barris tinguin molts centres i d'altres molt pocs, com la Clota (0) o la Teixonera (1) en comparació amb La Font d'en Fargues (13), el Guinardó (13) o el Carmel (11).

Aquesta desigualtat en la distribució de centres que pot haver influït en els nivells de participació registrats en cada zona, fa que les dades d'alguns barris quedi reduïda a un nombre molt baix de centres educatius.

2

Segon, el nombre de centres educatius segons la seva titularitat, tipologia de centre o el tipus d'ensenyament que imparteixen varien força segons el barri, i fins i tot pot no haver-hi representació d'alguna d'aquestes variables.

Exposició i anàlisi dels resultats

L'estudi posa de manifest la necessitat d'un compromís actiu de la societat en el procés educatiu i ofereix una oportunitat per comprendre les dinàmiques i experiències que es generen entre els diferents agents d'un territori, en aquest cas, del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona.

Quina informació trobarem?

1

Activitats que desenvolupen els centres educatius del districte d'Horta-Guinardó amb els centres i entitats del seu entorn proper.

2

Estratègies desenvolupades pels centres educatius per relacionar-se amb l'entorn proper.

3

Beneficis de desenvolupar aquestes activitats amb l'entorn proper.

4

Valoracions dels centres educatius.

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

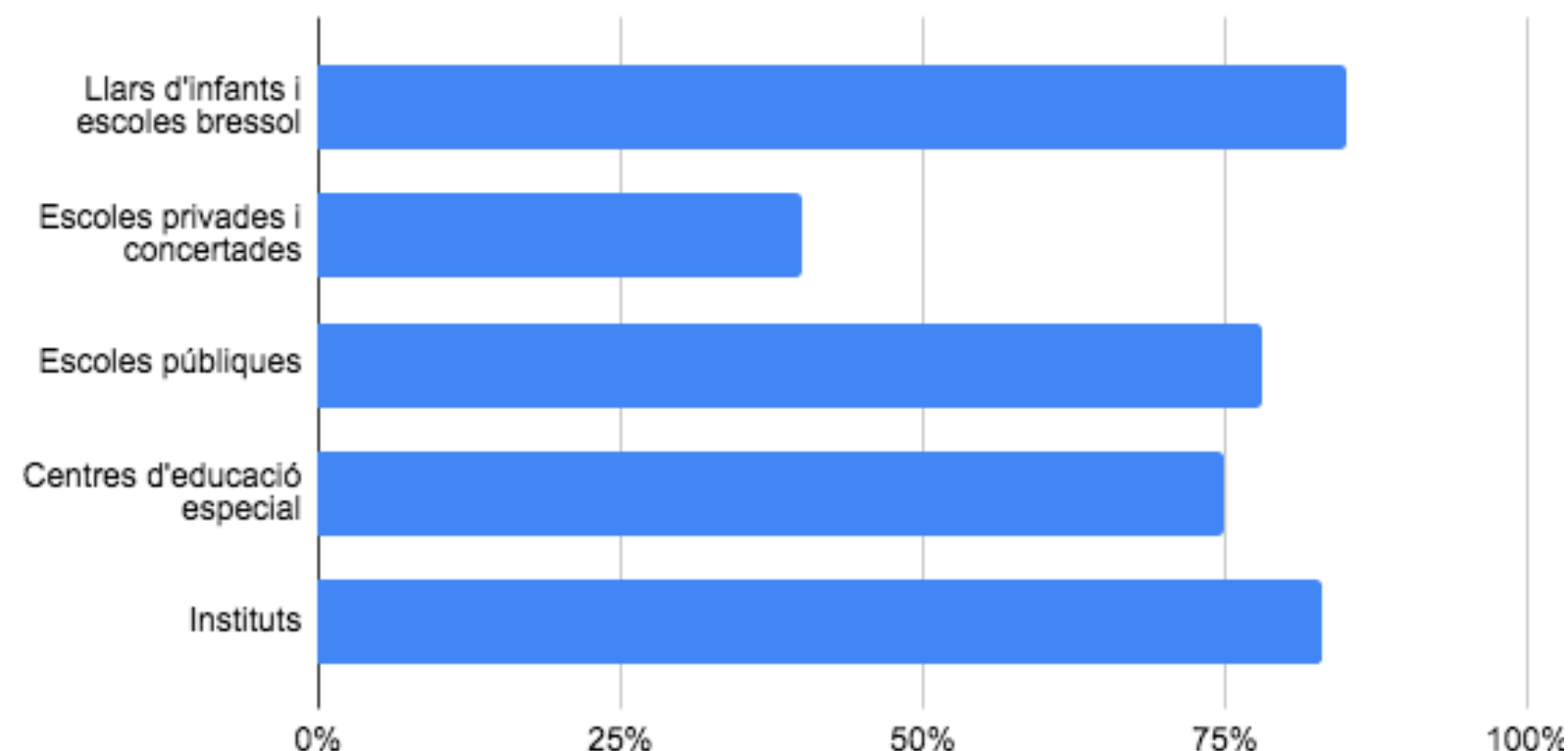

TOTS els centres educatius d'Horta-Guinardó fan activitats amb altres centres o entitats del seu entorn proper

- **3 de cada 4 centres** (74%), **ho fa de forma habitual**. D'aquest 74%, un 29% fa sempre les seves activitats a l'entorn proper.
- Els centres educatius públics, de mitjana (80%), tendeixen més a realitzar activitats en el seu entorn proper de forma habitual en comparació amb els centres privats i concertats (63%).

Per tipus de centre i ensenyament

Les escoles bressol i llars d'infants fan el 85% de les activitats en el seu entorn proper de forma habitual. Els instituts ho fan en un 83% dels casos, les escoles públiques en un 77,7%, les d'educació especial en un 75% i les escoles privades i concertades en un 40%.

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

AMB QUIN TIPUS DE CENTRES O ENTITATS DESENVOLUPEN LES ACTIVITATS ELS CENTRES EDUCATIUS?

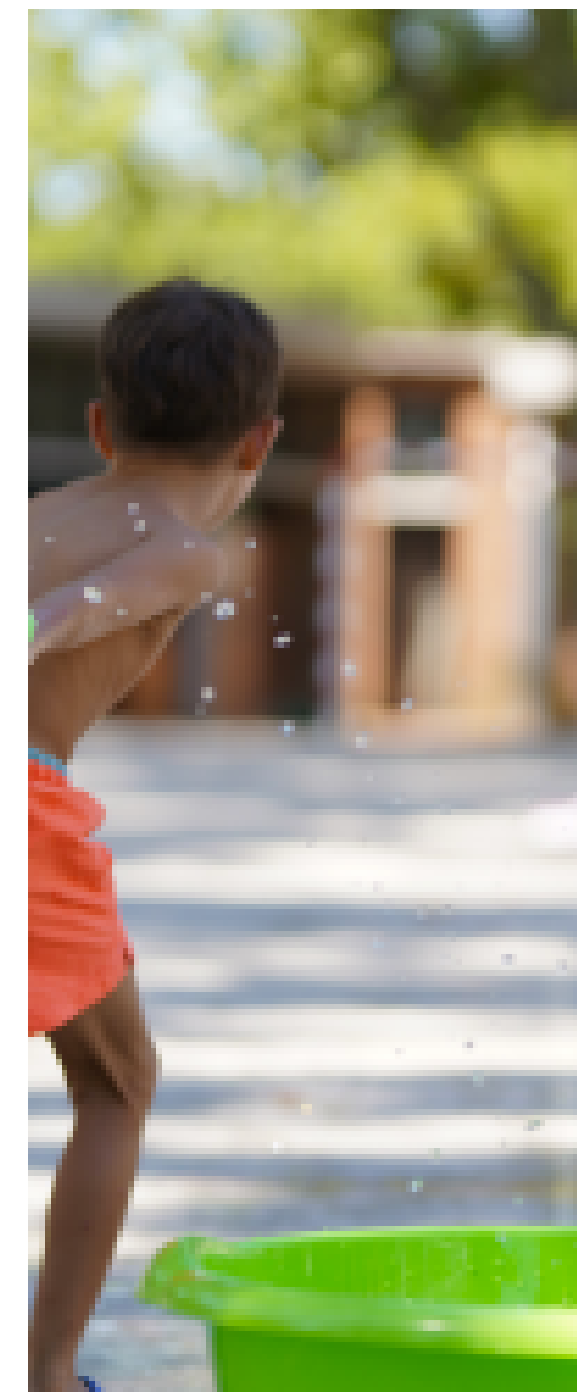
◆ **Gairebé tots els centres educatius (90%) fa alguna activitat amb altres centres educatius encara que el tipus d'ensenyament, titularitat o tipologia de centre pugui ser diferent.**

- Un 61% també fa activitats amb centres cívics, casals d'entitats o casals de barri.
- I un 50%, amb biblioteques, centres esportius, residències, llars, centres de dia o casals per a gent gran.

◆ **La vinculació dels centres educatius amb altres centres i entitats varia segons la seva tipologia.**

- En general, els centres de titularitat privada i concertada tenen més connexió amb els centres cívics, associacions i comerços que els públics, i un 21% més amb els centres esportius. Els centres del 1r cicle d'educació infantil es relacionen sobretot amb altres centres educatius. Les escoles públiques fan molt ús de les biblioteques (88%) i els centres cívics (77%). Els centres d'educació especial també mantenen una forta relació amb els centres cívics (75%) i els instituts són els que tenen més presència als museus (50%).

◆ **Si tenim en compte els centres educatius amb alumnat de 3 a 16 anys, de mitjana, augmenta molt l'ús que en fan dels centres cívics, 86% (+25%), i de les biblioteques, 72% (+22%).**

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

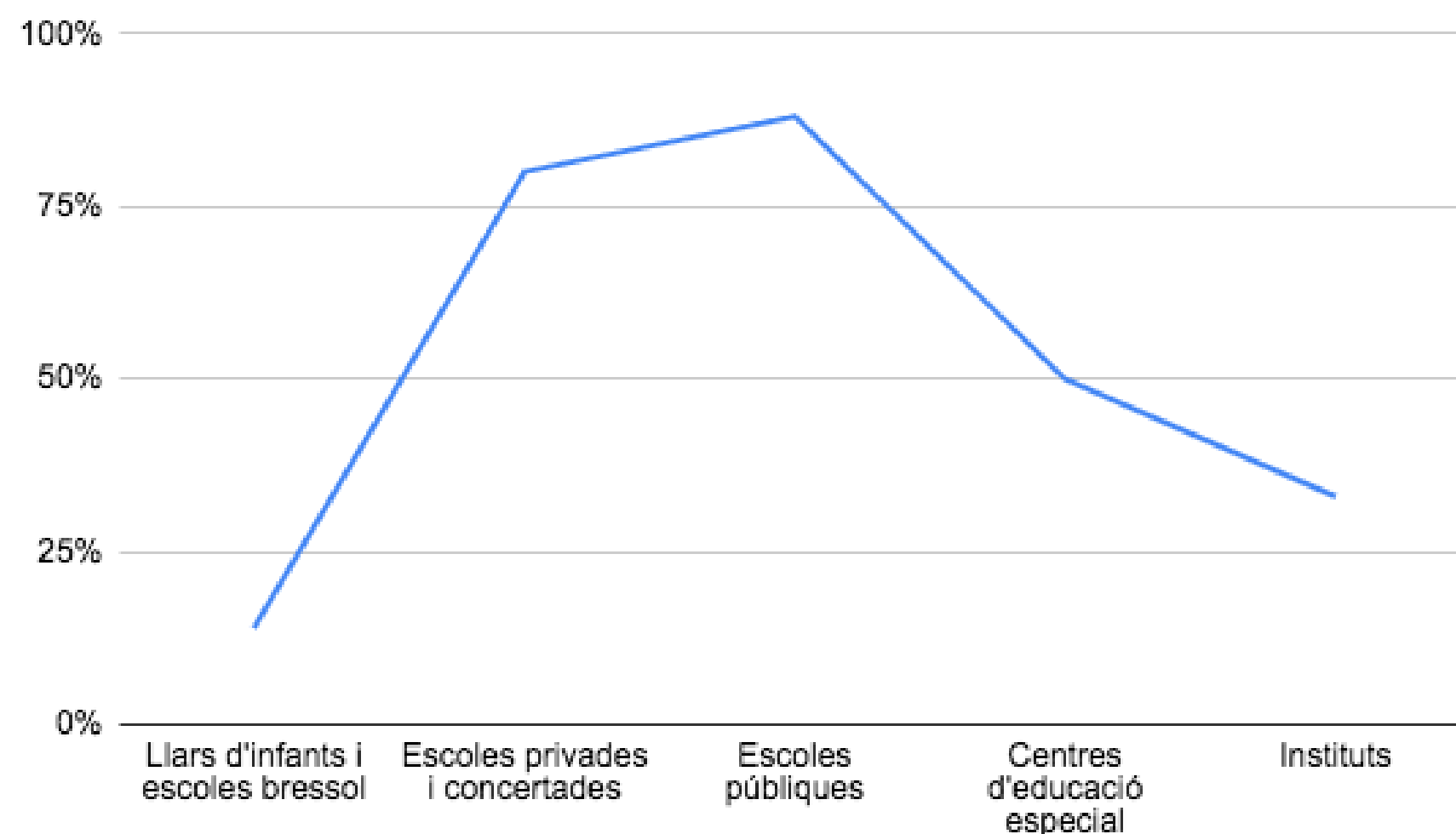

QUIN ÚS FAN ELS CENTRES EDUCATIUS DE LES BIBLIOTEQUES ?

Les biblioteques són essencials per a l'educació integral dels infants i adolescents, ja que no només proporcionen llibres i recursos acadèmics, sinó que també funcionen com a centres de coneixement, creativitat i interacció social.

De mitjana, **al districte en fa ús un 50% dels centres educatius**. Als centres amb alumnat de 3 a 16 anys, la **vinculació amb les biblioteques arriba al 72%**, un augment del 22%.

Les escoles públiques (88%) i les escoles privades i concertades (80%) són qui en fan un major ús. En el cas dels instituts el percentatge baixa fins a un 33%.

Exposició i anàlisi dels resultats

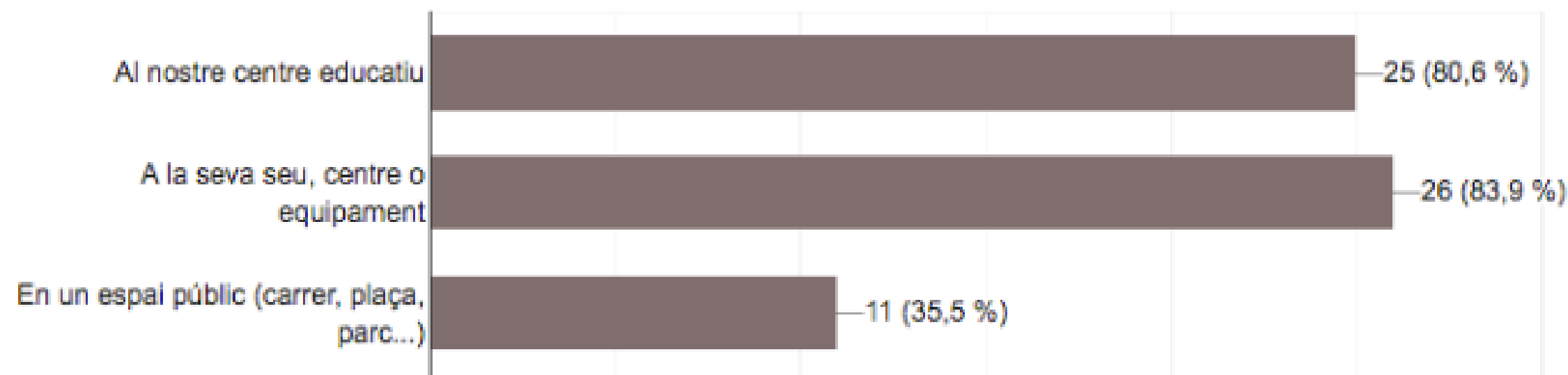
SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

EN QUINS ESPAIS O EQUIPAMENTS ES FAN LES ACTIVITATS?

El 80% dels centres educatius realitzen activitats dins del centre o a la seu de l'entitat col·laboradora, mentre que un 35,5% les fan també en espais públics, aprofitant l'entorn urbà per a l'aprenentatge i la interacció comunitària.

Les escoles bressol i llars d'infants majoritàriament realitzen activitats al seu centre. Les escoles públiques utilitzen l'espai públic en un 43%, les privades i concertades en un 60%, i els centres d'educació especial en un 75%. Els instituts utilitzen l'espai públic similar a la mitjana del districte.

De tots aquests centres i entitats on els centres educatius desenvolupen activitats, un 68% es realitzen en equipaments públics del districte. Els centres públics (78%) els utilitzen més que els privats i concertats (48%).

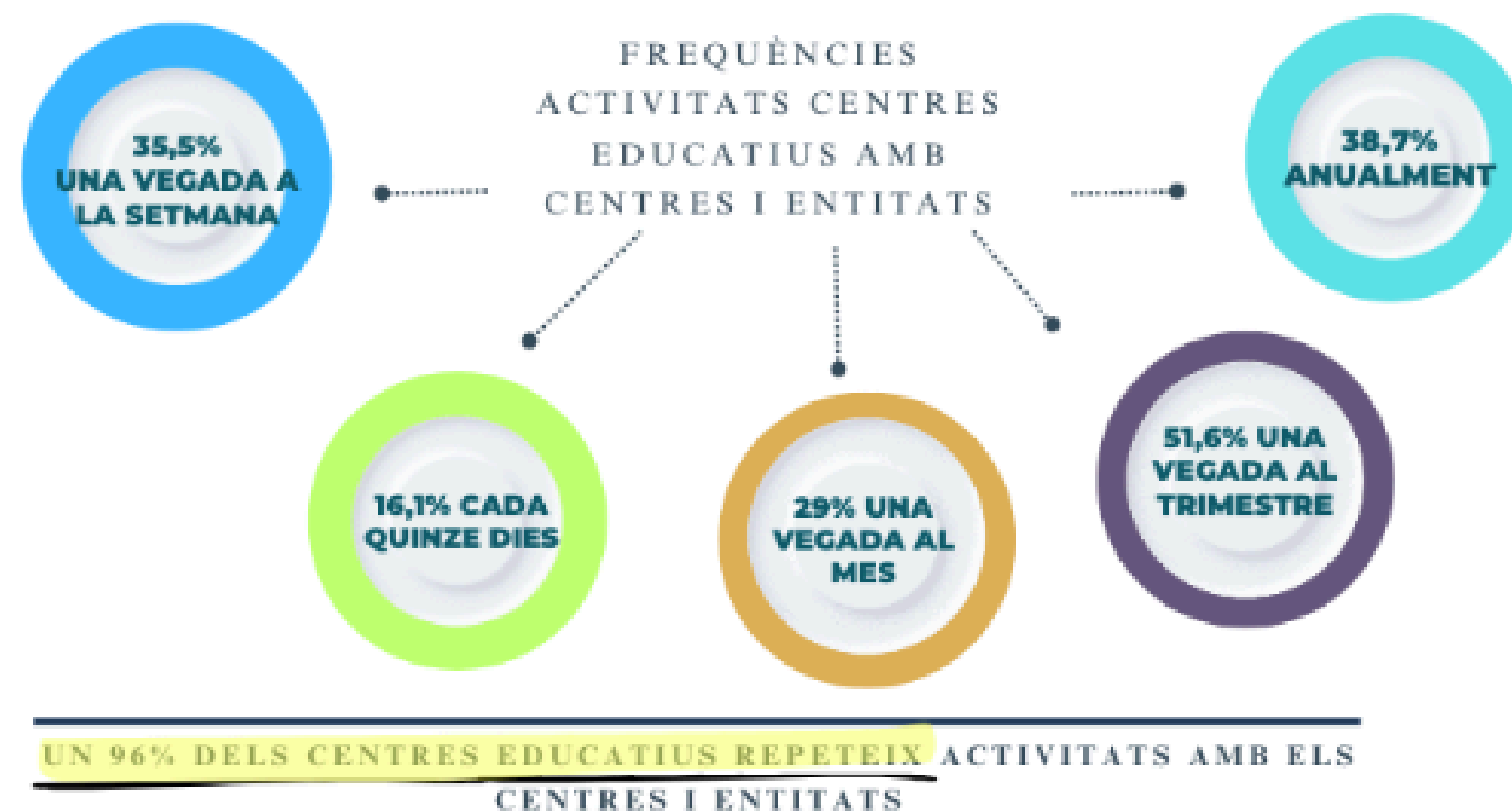
Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

QUINA ÉS LA FREQÜÈNCIA DE DESENVOLUPAR AQUESTES ACTIVITATS AMB ELS CENTRES I ENTITATS?

- ◆ En general, **el més comú, és realitzar les activitats amb centres i entitats un cop al trimestre**. També, segons la titularitat del centre educatiu.
- ◆ A més, gairebé tots els centres repeteixen aquestes activitats almenys una vegada durant el curs.
- ◆ Segons el tipus de centre i ensenyament, la freqüència més comuna és setmanal als instituts i centres d'educació especial; trimestral a les escoles públiques, privades i concertades; i mensual a les llars d'infants i escoles bressol.

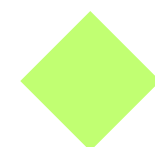

Exposició i anàlisi dels resultats

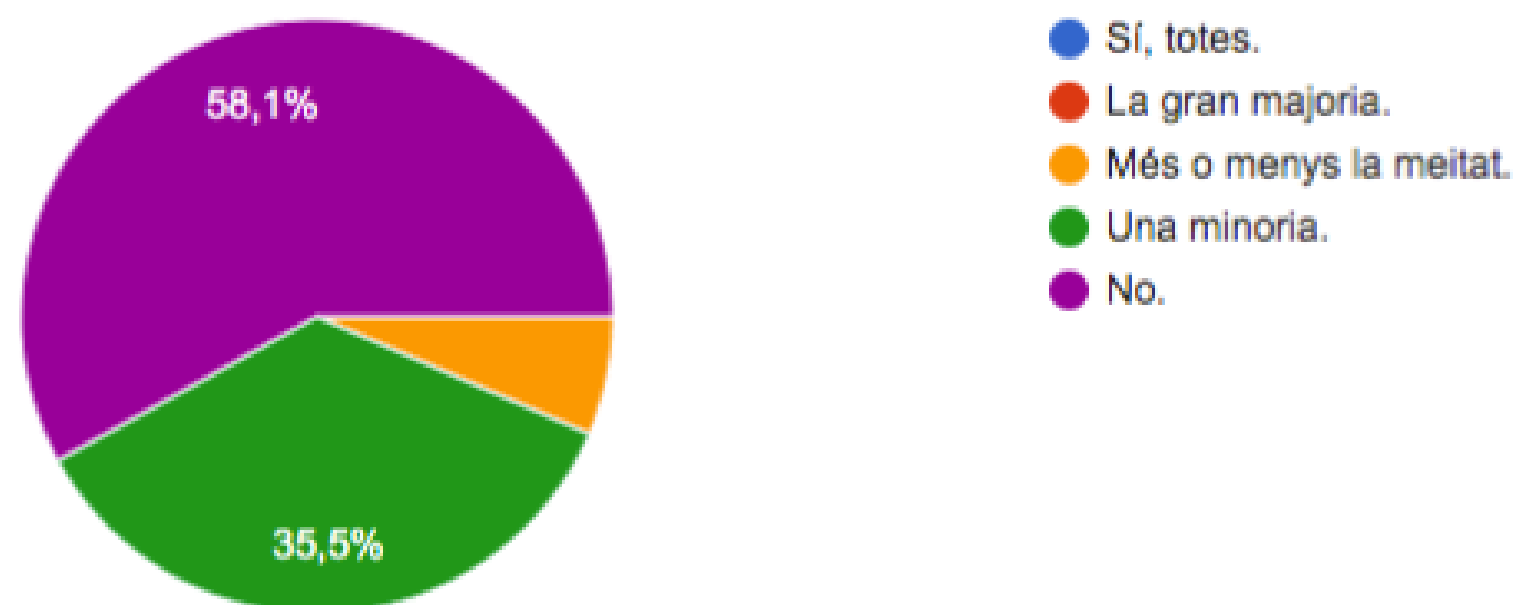
SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

LES ACTIVITATS AMB ELS CENTRES I ENTITATS TENEN UN COST PER A L'ALUMNAT?

En un 93% dels centres educatius la gran majoria de les activitats que desenvolupen amb els centres i entitats **no** tenen un cost econòmic per a l'alumnat.

Això mostra que **fer activitats amb l'entorn proper fomenta experiències educatives amb poques barreres econòmiques i promou la igualtat d'oportunitats per a l'alumnat**. El tant per cent varia en els centres de 0 a 3 anys, les escoles bressol i les llars d'infants, on el 100% de les activitats que desenvolupen amb el seu entorn proper no tenen un cost per a l'alumnat.

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

ALGUNA DE LES ACTIVITATS DESENVOLUPADES ÉS DE SERVEI COMUNITARI I/O D'APRENENTATGE I SERVEI (ApS)?

- ◆ **1 de cada 2 centres educatius (54,8%) ha desenvolupat alguna d'aquestes activitats de servei comunitari i/o ApS.**
- ◆ Els centres privats i concertats (72%) tenen una tendència més alta en comparació amb els centres públics (45%).
- ◆ Sense comptar els centres educatius de 0 a 3 anys, **dos de cada tres centres (67%) amb alumnat de 3 a 16 anys realitzen activitats de Servei Comunitari i/o ApS.**

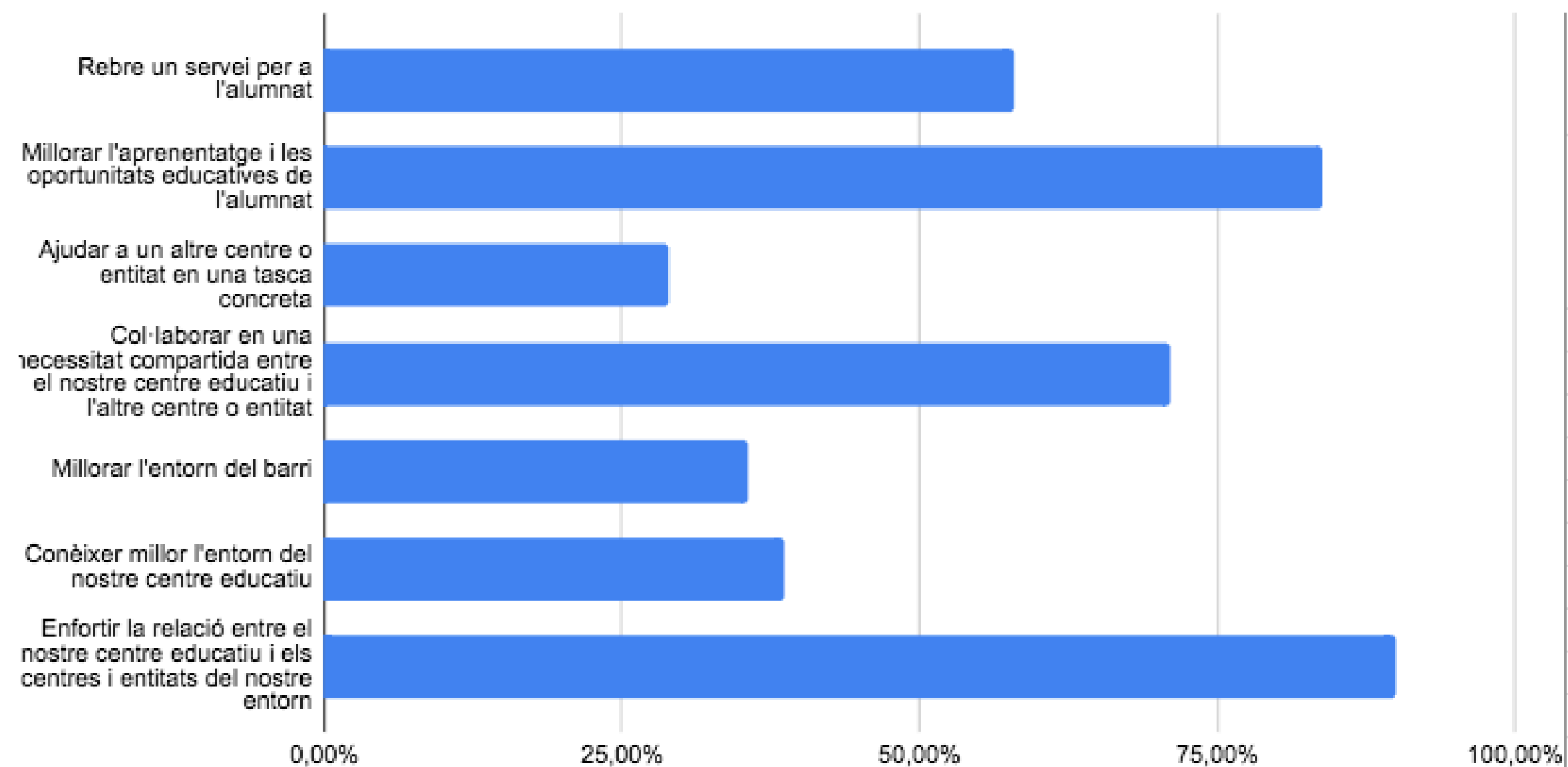
Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

QUINS SÓN ELS OBJECTIUS DE REALITZAR ACTIVITATS AMB ELS CENTRES I ENTITATS?

Principalment són: **enfortir la relació amb els centres i entitats de l'entorn proper (90%)**, **millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat (84%)** i **col·laborar en una necessitat comuna entre el centre educatiu i l'altre entitat (71%)**.

Com menor és l'edat de l'alumnat, menor és la proporció de centres que busquen rebre serveis amb aquestes activitats. Aquest objectiu el comparteixen el 100% dels instituts, el 80% dels centres privats i concertats, el 50% dels centres d'educació especial, el 44% de les escoles públiques i el 28% de les llars d'infants i escoles bressol.

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ACTIVITATS QUE DESENVOLUPEN ELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

QUINS SÓN ELS OBJECTIUS DE REALITZAR ACTIVITATS AMB ELS CENTRES I ENTITATS?

Segons la titularitat del centre educatiu:

- Als centres educatius públics, coincideixen tots (100%) que l'objectiu principal és enfortir la relació amb l'entorn, seguit de millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat (76%).
- En els centres privats i concertats, el principal objectiu (91%) és millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat, seguit de la col·laboració en una necessitat compartida (81%) .

Segons el tipus de centre i ensenyament:

- Totes les llars d'infants, les escoles bressol i les escoles públiques coincideixen (100%) que el seu objectiu principal és enfortir la relació amb l'entorn i millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat.
- En les escoles privades i concertades i els centres d'educació especial coincideixen totes (100%) que tenen com a objectiu principal millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat. Al voltant d'un 80% consideren important col·laborar en una necessitat compartida entre el centre educatiu i l'altre centre o entitat
- En els instituts coincideixen tots (100%) que el seu objectiu principal és enfortir la relació amb l'entorn i amb un 83%, millorar l'aprenentatge i les oportunitats educatives de l'alumnat.

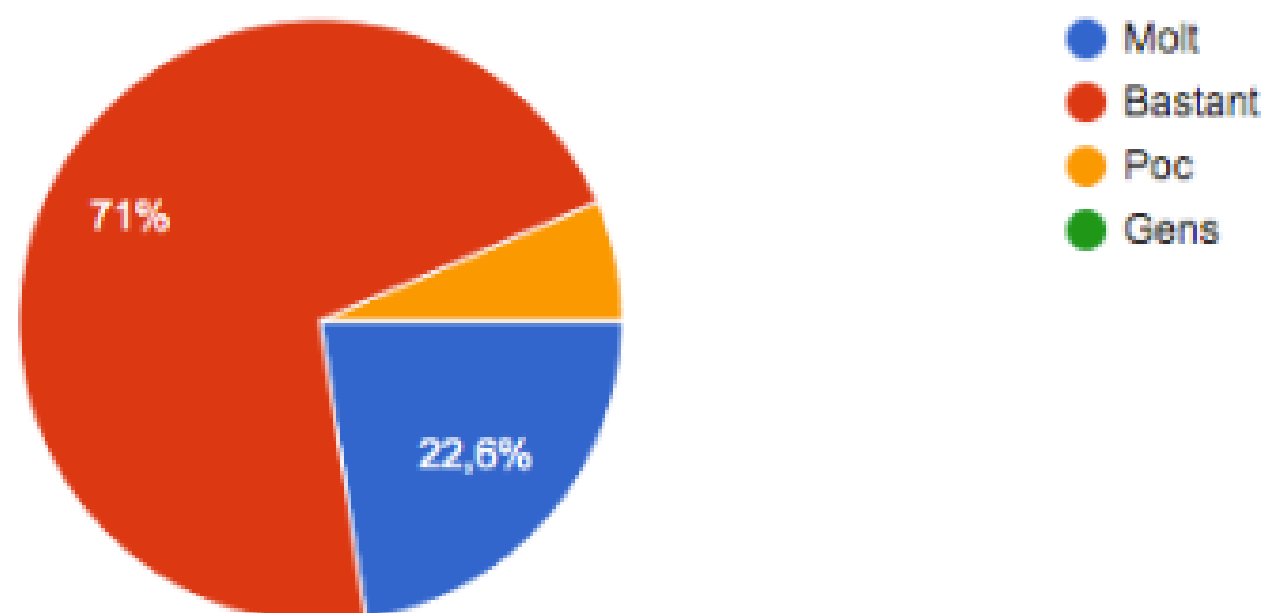
Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ESTRATÈGIES DESENVOLUPADES PELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

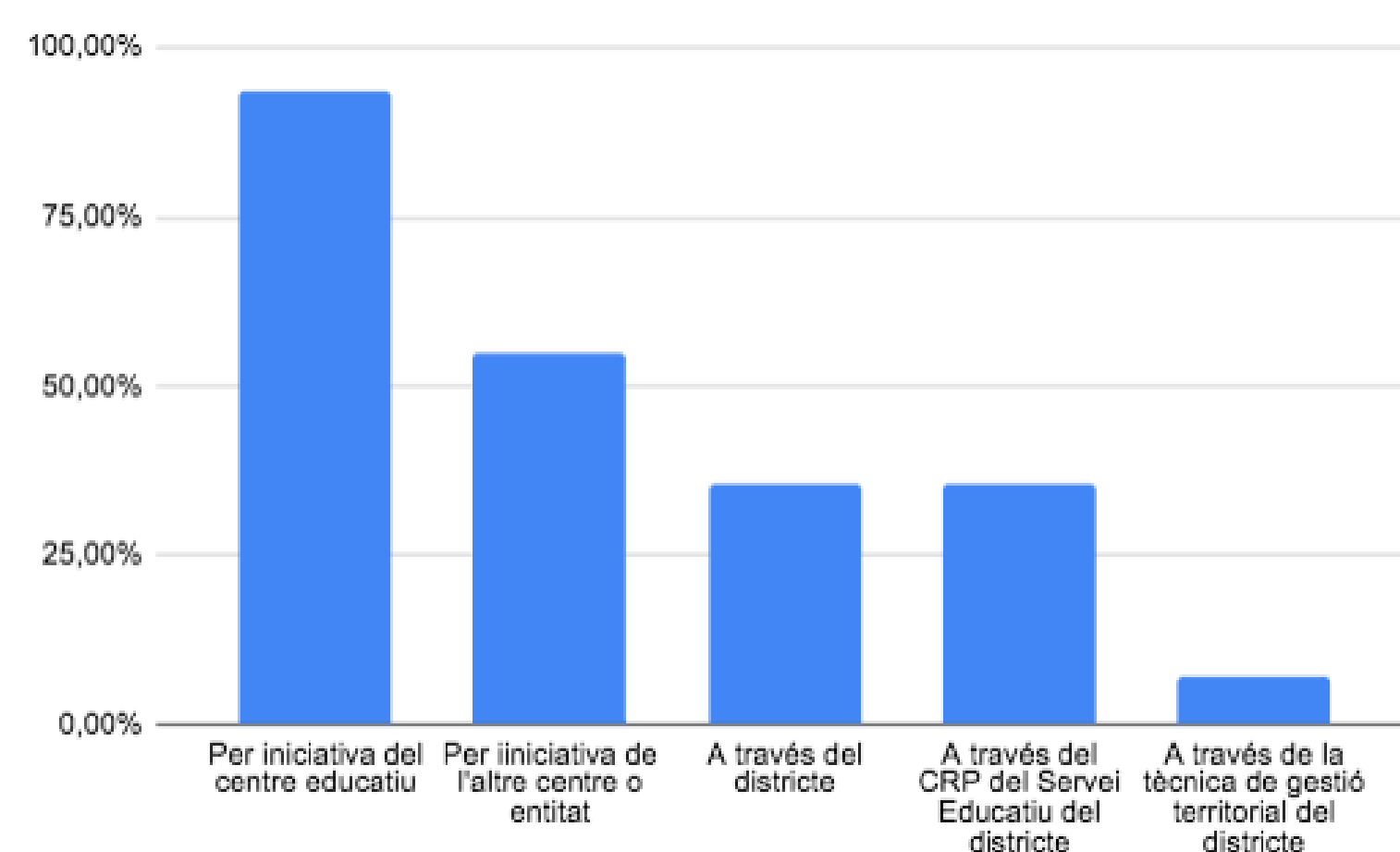
QUINA IDENTIFICACIÓ HI HA DELS CENTRES I ENTITATS?

Amb caràcter general hi ha una notable identificació per part dels centres educatius dels centres i entitats que es troben en el seu entorn proper. Un 22,6% té molt ben identificats els centres i entitats i un 71% bastant.

COM S'HAN CONEGUT ELS CENTRES I ENTITATS?

La majoria dels centres o entitats s'han conegut per iniciativa dels centres educatius (93,5%) i en menor grau per iniciativa dels altres centres i entitats (54,8%). En un 35,5% ha estat a través del districte o del Centre de Recursos Pedagògics del Servei Educatiu d'Horta-Guinardó.

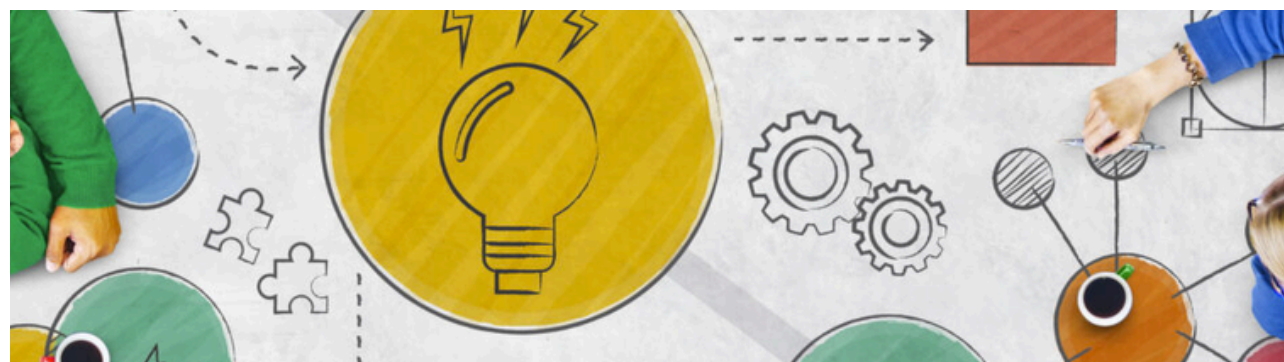
Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES ESTRATÈGIES DESENVOLUPADES PELS CENTRES EDUCATIUS AMB L'ENTORN PROPER

HI HA UNA PERSONA ENCARREGADA DE LA COORDINACIÓ I GESTIÓ AMB ELS CENTRES I ENTITATS?

- **Un 42% dels centres educatius compten amb una persona que s'encarrega d'aquesta funció.** Segons la titularitat del centre educatiu, no s'observen diferències notables.
- A les llars d'infants, escoles bressol i escoles públiques, un 57% tenen una persona amb aquest rol. En els centres d'educació especial, és un 50%. En canvi, només un 20% de les escoles privades i concertades i un 16% dels instituts compten amb aquesta figura.

OBREN LES INSTAL·LACIONS EN HORARI NO LECTIU?

- **Un 48,4% dels centres educatius obren les instal·lacions en horari no lectiu** per a activitats d'altres entitats o persones. En els centres públics és del 60% i del 27% en els centres privats i concertats.
- Les llars d'infants i escoles bressol normalment no obren les seves instal·lacions en horari no lectiu. Un 40% de les escoles concertades ho fan, mentre que en els centres d'educació especial arriba al 75%. **Les escoles públiques i instituts, amb un 85%, són els que més obren les seves instal·lacions.**
- Sense comptar la franja de 0 a 3 anys, el 62,5% dels centres educatius obren les seves instal·lacions en horari no lectiu, és a dir, **gairebé dos de cada tres centres amb alumnat de 3 a 16 anys.**

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE ELS BENEFICIS DE DESENVOLUPAR ACTIVITATS AMB L'ENTORN PROPER

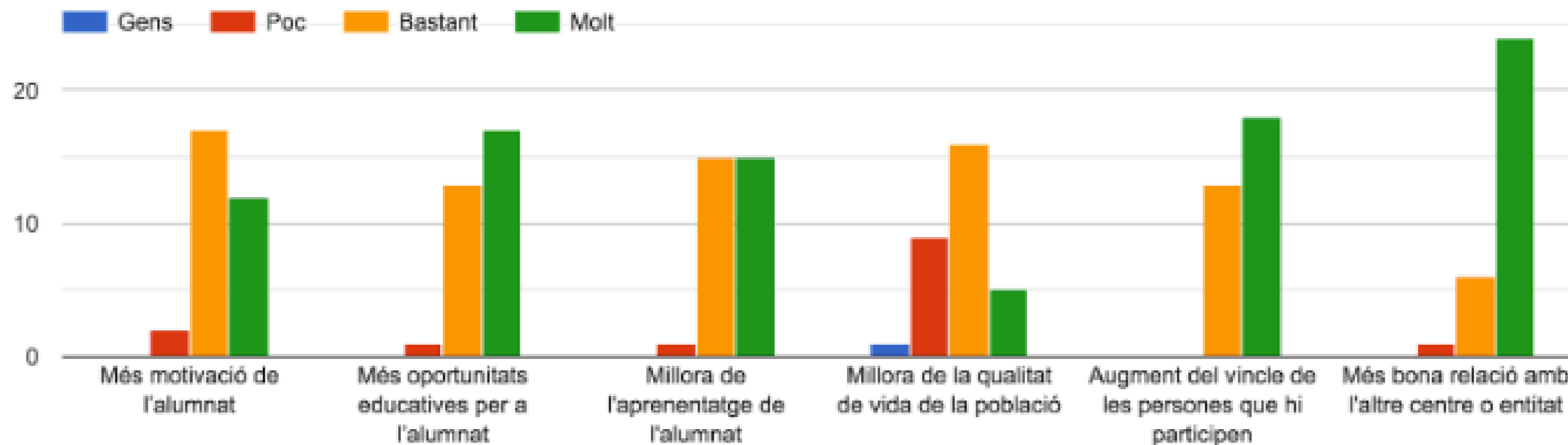
Quins beneficis reconeixen principalment els centres educatius?

1

La millora de la relació amb l'altre centre o entitat (fonamental per crear una xarxa de col·laboració mútua) i l'augment del vincle de les persones que hi participen (crucials per una comunitat cohesionada i participativa). Tots dos objectius estan vinculats amb la **cohesió social**.

2

Més oportunitats educatives per a l'alumnat (important per obrir noves vies d'aprenentatge), la millora de l'aprenentatge (contribuint a la qualitat i l'experiència educativa) i més motivació de l'alumnat (facilitant la participació activa en el procés educatiu). Els tres objectius estan vinculats amb l'**aprenentatge de l'alumnat**.

Exposició i anàlisi dels resultats

SOBRE LES VALORACIONS QUE FAN ELS CENTRES EDUCATIUS

- ◆ La relació que mantenen amb els centres i entitats del seu entorn pròxim és valorada, de mitjana, amb un 8 sobre 10.
- ◆ Un 84% dels centres educatius del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona expressen l'interès per tal d'augmentar les activitats que desenvolupen amb altres centres i entitats del seu entorn proper. D'entre aquest 84%, un 64,5% manifesta un interès per augmentar aquestes activitats de manera bastant o molt més significativa demostrant una forta motivació per seguir extenent les seves col·laboracions.
- ◆ Els centres educatius **valoren de mitjana amb un 7,5 sobre 10 que el qüestionari** els ha ajudat a prendre consciència sobre la relació que tenen amb els centres i entitats del seu entorn proper.

Conclusions

Com a model general, els centres educatius del districte d'Horta-Guinardó estableixen relacions de forma habitual al llarg del curs amb els centres i entitats del seu entorn proper amb una tendència a l'enfocament comunitari per tal d'enfortir la seva relació i aprofitar els recursos que s'ofereixen.

1

Els centres educatius del districte d'Horta-Guinardó de Barcelona tenen un caràcter de proximitat amb els centres i entitats del seu entorn proper. La proximitat possibilita experiències accessibles per a tothom ja que majoritàriament aquestes activitats no tenen un cost per l'alumnat.

2

Existeix una alta connexió i xarxa entre els diversos centres educatius de l'entorn proper encara que el tipus d'ensenyament, titularitat o tipologia de centre pugui ser diferent.

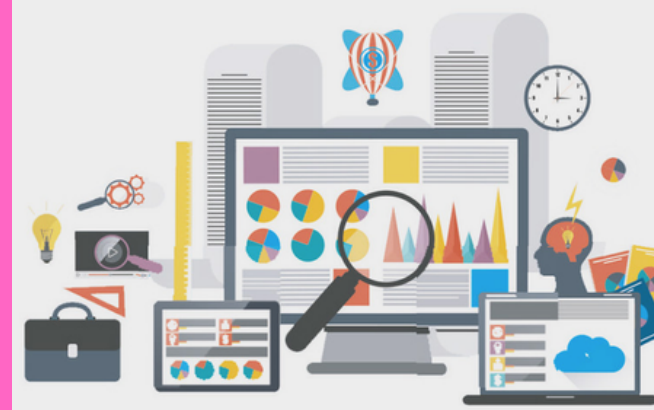
3

Els centres educatius tenen una tendència cap a l'enfocament comunitari: fan activitats de Servei Comunitari i/o d'Aprenentatge i Servei (ApS), obren les instal·lacions en horari no lectiu i els seus objectius principals són enfortir el vincle social i col·laborar en una necessitat compartida. A més a més, una gran majoria dels centres educatius té interès per augmentar les seves col·laboracions amb l'entorn proper.

4

Es confirma el benefici d'establir relacions amb l'entorn proper per l'enfortiment de la cohesió social i l'experiència d'aprenentatge de l'alumnat.

Oportunitats

- ◆ **EL QÜESTIONARI** realitzat per fer aquest estudi és un instrument **VÀLID I VERSÀTIL** per **aplicar en diversos territoris** permetent comparar resultats en diferents contextos geogràfics, socials i culturals.
- ◆ La possibilitat d'**extendre l'estudi a altres territoris** permetria poder **enriquir significativament els resultats i les aplicacions pràctiques de la investigació**, a més de **contribuir a una comprensió més global del tema d'estudi**.

Aquesta expansió pot millorar l'eficàcia de les polítiques i intervencions mitjançant la comparació de dades de diferents zones ajudant a identificar variacions territorials que podrien influir en els resultats i a oferir una comprensió més completa del tema de l'estudi. A més, pot fomentar la creació de xarxes de recerca, afavorint l'intercanvi de coneixements i experiències entre les persones o entitats investigadores.

Per a la implementació d'aquesta ampliació, és essencial establir col·laboracions amb institucions locals i persones expertes del territori, garantint que l'estudi s'adapti a les especificitats de cada entorn. Això inclou la selecció de mostres representatives, l'ajust de metodologies i la consideració de factors culturals particulars que podrien influir en la recollida i anàlisi de dades.

Bibliografia principal

Díaz, J., Civís, M., Longás, J. i Riera, J. (2018). Projectes d'innovació educativa comunitària: ingredients d'èxit i reptes . Fundació Bofill.

González, C. i Longás, J. (2022). Educació social, educació i democràcia des de la teoria del posicionament social . Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa, 81, p. 77-95.

Martín-Moreno, Q. (2010). Contextualización de los centros educativos en su entorno . Madrid, Editorial Sanz y Torres. 528 pp.

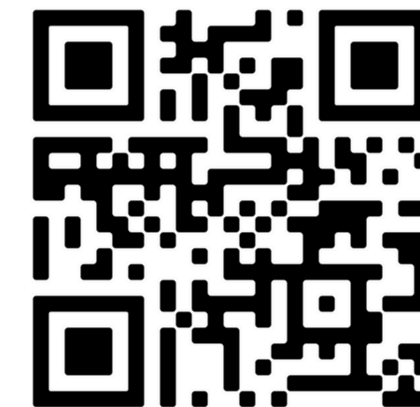
Martínez, J. i Rogero, J. (2021). El entorno y la innovación educativa . REICE. Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 19(4), p. 71-81.

Muñoz, M., Rodríguez-Gómez, D. i Barrera-Corominas, A. (2013). Herramientas para la mejora de las organizaciones educativas y su relación con el entorno . Perspectiva Educacional, Formación de Profesores, vol 52 (1), p. 97-123.

Subirats, J. i Albaigés, B. (coord) (2006). Educació i comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents educatius . Finestra oberta, 48. Fundació Bofill.

On puc trobar més informació?

Per a més informació podeu accedir al Treball Final de Màster

**o contactar al correu:
perisoriol@gmail.com**

Agraïments

A les professores, Eva Neus Miralles, tutora del treball i a la Clàudia Maria Anleu com a coordinadora, pel seu acompanyament en la seva elaboració.

Al Francesc, la Judit, l'Agustí, la Júlia, l'Anna, l'Emma, l'Olga i el Sergi com a integrants dels equips directius dels centres educatius que han posat temps i han col·laborat a la prova pilot de l'estudi i han fet el retorn per poder ajustar els qüestionaris. També a la Júlia B i al Gerard que han facilitat les gestions als seus centres educatius.

Al Joan Fontdeglòria, de la direcció del CRP del Servei Educatiu d'Horta-Guinardó de Barcelona, per confiar en l'estudi i sempre està disposat a col·laborar.

A l'Anna Vera, tècnica de Gestió Territorial d'Horta-Guinardó, a la Xesca Córcoles, referent d'educació i del barri de Montbau i direcció de serveis a les persones i al territori del districte d'Horta-Guinardó, al Ramon Torra, coordinador de l'Espai Torre Jussana i al Marc Barbeta, professor del Departament de Sociologia de la UAB, per les seves informacions i contribucions.

A la Laia Font, tècnica de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, tant pel seu suport humà com d'expertesa professional.

Als integrants dels equips directius dels centres d'educació especial, infantil, primària i secundària del districte d'Horta-Guinardó participants als qüestionaris de l'estudi.

